

Szeptikus arthritis, spondylodiscitis, Szeronegatív spondyloarthritisek

Dr. Bálint Péter Ph.D, FRCP

Országos Reumatológiai és Fizioterápiás Intézet

III. Reumatológiai Osztály

2014 december. 4

Szeptikus arthritis

Klinikai tünetek

Calor

Rubor

Dolor

Tumor

Functio laesa

Szeptikus arthritis

Előfordulási gyakoriság: 2-10/ 100 000 az átlagnépességben

28-38/ 100 000 rheumatoid arthritisben

40-68/ 100 000 ízületi prothesis esetén

6/ 100 000 arthrocentesis esetén

0,5-1/ 100 000 bakteriális spondylitis

A csont és ízületi mycobaktérium fertőzések az összes mycobaktérium fertőzés 1-2%-t teszik ki, melynek fele érinti a gerincet.

Kórokozók ízületbe jutásának mechanizmusa

- Hematogén út - távoli bőr, légúti, húgyhólyag vagy a test bármely tájékán előforduló infekció során bakteraemia útján
- Direkt bejutás - nyílt sérülés szennyeződése, idegentest bejutása, harapás esetén
- iatrogen okból: nyílt műtét, arthroscopia, ízületi aspiráció , biopszia, injekció kapcsán
- Környezetből való ráterjedés- lágyszövetfertőzés tovaterjedése csontfolyamat betörése során

Állapotok, melyek hajlamosítanak ízületi fertőzésre

Időskor

Immunhiányos állapotok (veleszületett, szerzett, gyógyszer okozta)

Diabetes mellitus, krónikus veseelégtelenség, dialízis, hemofília

Arthrocentesis, invazív procedúrák, totál endoprothesisek, katéterek

Direkt ízületi sérülés

Hemarthros

Korábban már károsodott ízület (sérülés vagy bármely arthritis által)

Fertőzés a test bármely részén

Iv kábítószer élvezet

Alkoholizmus, májcirrhosis, alultápláltság

Akut infekciózus arthritis diagnosztikája

- Gyanúja felmerül:
- minden akut monarthritis esetén.
  - egyéb eredetű krónikus arthritis, vagy polyarthritis esetén, ha az ízület „másképpen” fáj pl. rheumatoid arthritises ízület
  - ha a beteg előzőleg intraarticularis injekciót kapott.

Bizonyítás: ízületi punkció, szükség esetén képkotó módszerrel vezérelten.

A synoviális folyadék vagy ízületi mosófolyadék vizsgálata:

- makroszkóposan
- sejtszám, kvalitatív sejtkep, kristályvizsgálat
- Gram szerint festett kenet
- leoltás aerob és anaerob táptalajra
- leoltás bouillionba

- feltételezhető fertőző források bakteriológiai vizsgálata

Szeptikus arthritisz

← **ISMÉTELT PUNKCIÓ**

**UH VIZSGÁLATTAL
PUNGÁLHATÓ
FOLYADÉKGYÜLEM**

**SIKERES VAGY
SIKERTELEN**

**PUNGÁLHATÓ
FOLYADÉKGYÜLEM
GYANÚJA**

**SZEPTIKUS ARTHRITIS
MEGALAPOZOTT GYANÚJA**

HAGYOMÁNYOS PUNKCIÓ

FIZIKÁLIS VIZSGÁLAT

ANAMNÉZIS

Akut infekciózus arthritis diagnosztikája

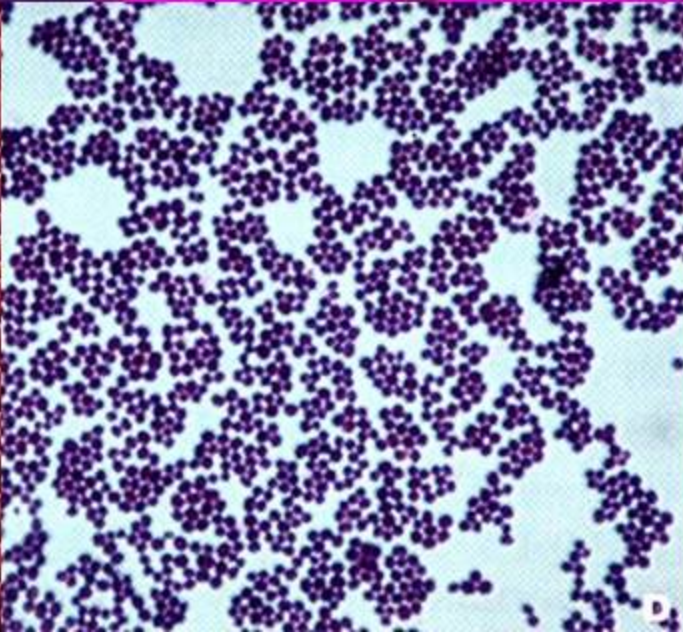
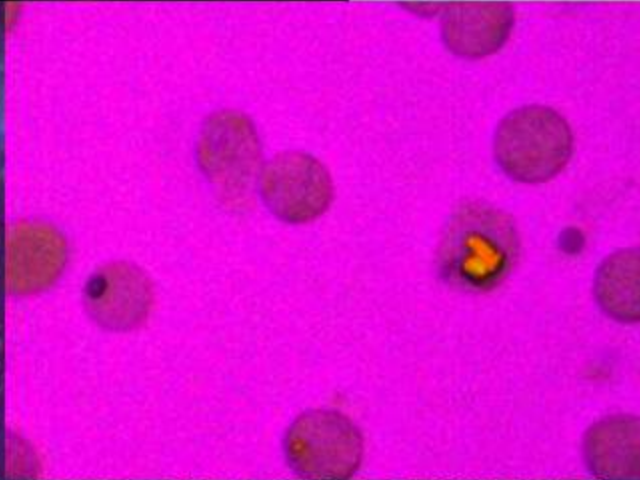
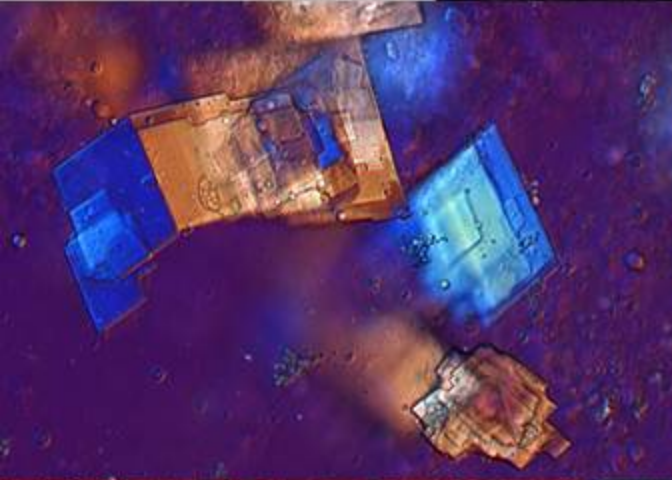
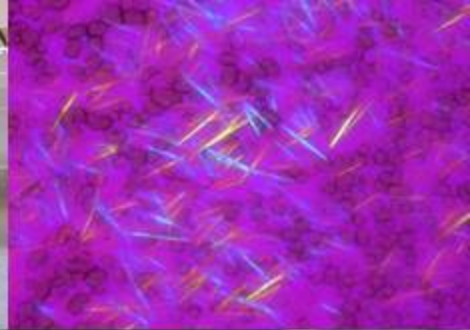
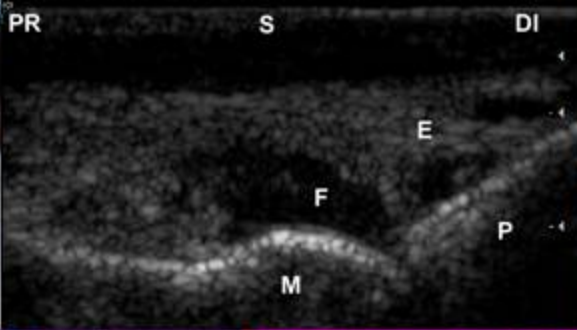
- Ha minden negatív:
- ismétlés
  - gombavizsgálat
  - synoviális biopszia, PCR

Mélyen fekvő, nehezen püngálható ízület esetén:

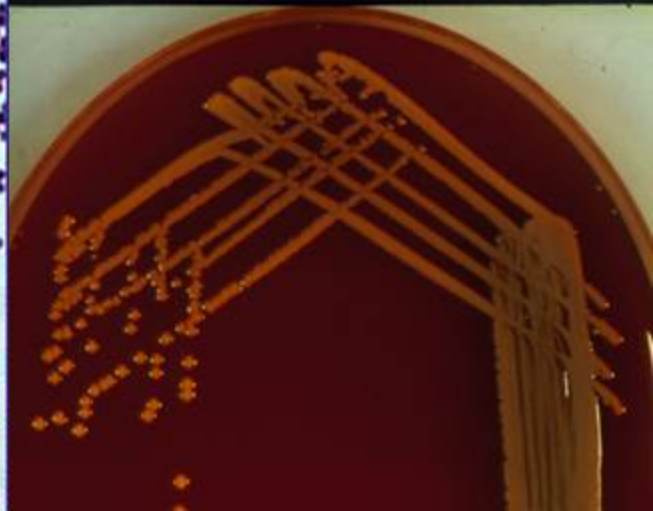
- ultrahang vizsgálat
- ⁶⁷Ga scan
- jelzett fehérvérsejt scan
- MRI

Egyéb fontos vizsgálat: kétirányú összehasonlító röntgenfelvétel az adott ízületéről

- 2ir mellkas felvétel
- szív ultrahang vizsgálat

Staphylococcus aureus

Izületi érintettség megoszlása

Térd	55%
Csípő	11%
Váll	8%
Boka	8%
Csukló	8%
Könyök	6%
Axiális ízületek	5%
Polyarticularis	12%

RTG késői jelek

Hevesy György (Kémiai Nobel díj, 1943)

Radioaktív izotópok

MRI Spondylodiscitis

1.5T GEMSOW
Ex: 19162
SC:O-Sag T2 FSE
Se: 102/9
Im: 7/11
Sag: R7.5 (COI)

1980 Oct 31 M 03745
Acc: 156851AMF
2005 Oct up
Acq Tm: 08:31:01

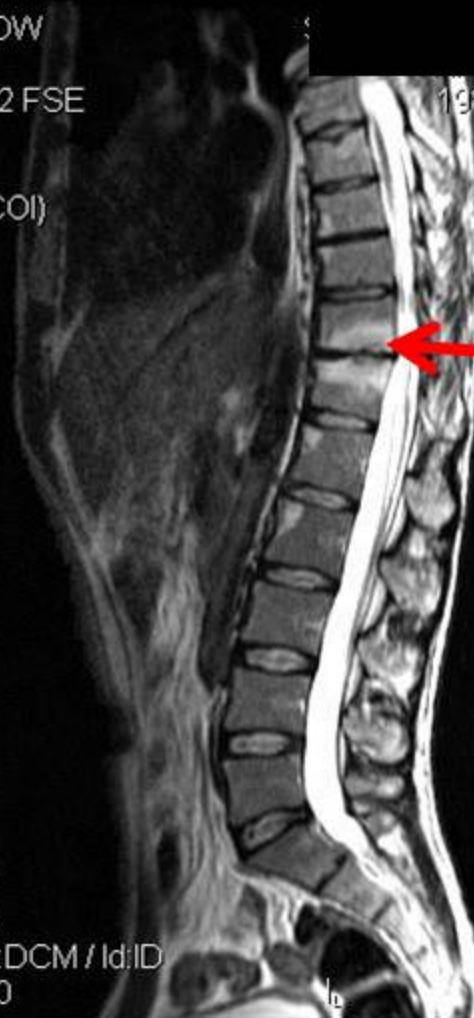
384 x 256

A

P

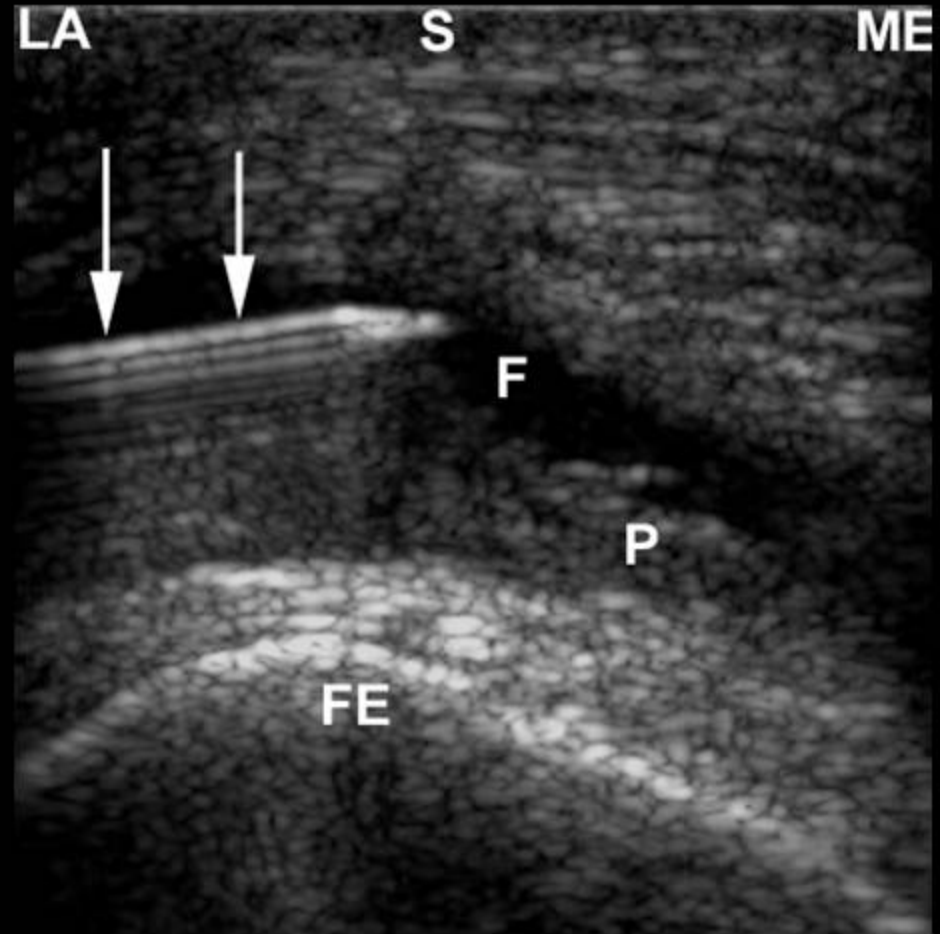
ET: 33
TR: 2220.0
TE: 105.1
USCTLBOT
4.0thk/1.0sp
Id:DCM / Lin:DCM / Id:ID
W:500 L:250

DFOV: 48.0 x 47.9cm

MIT NEVEZZÜNK IZÜLETI GYULLADÁSNAK? HA AZ IZÜLETI FOLYADÉK FEHÉRVÉRSEJTSZÁMA $2000/\text{cm}^3$ FELETTI

SZEPTIKUS ARTHRITIS ESETÉN KÖTELEZŐ A PUNKCIÓ ELVÉGZÉSE

A REUMATOLÓGUSNAK TUDNIA KELL IZÜLETET VAGY LÁGYRÉSZ ELVÁLTOZÁST PUNGÁLNI DIAGNOSZTIKUS VAGY TERÁPIÁS CÉLBŐL

Ízületi folyadékból leggyakrabban kimutatott kórokozók, -gonococcus kivételével- felnőtt betegcsoportban

Staphylococcus aureus	50 % felett
Streptococcusok (A, B, G csoportú beta-hemolyticus, pneumoniae, viridans)	≈ 20 %
Escherichia coli, Pseudomonas aeruginosa	≈ 15 %
Staphylococcus epidermidis	≈ 10 %
Anaerobok (peptococcus, peptostreptococcus, Bacteroides fragilis, Fusobacterium, Diphtheroidok, Corynebacterium, Clostridiumok)	≈ 1- 5 %
Haemophilus influenzae	≈ 2 %

Az utóbbi években csökken a pneumococcus okozta arthritis és növekszik a Gram negatív kórokozók, a nem A csoportú Streptococcus és az anaerob kórokozók számaránya.

SZEPTIKUS ARTHRITIS, SPONDYLODISCITIS TERÁPIÁJA

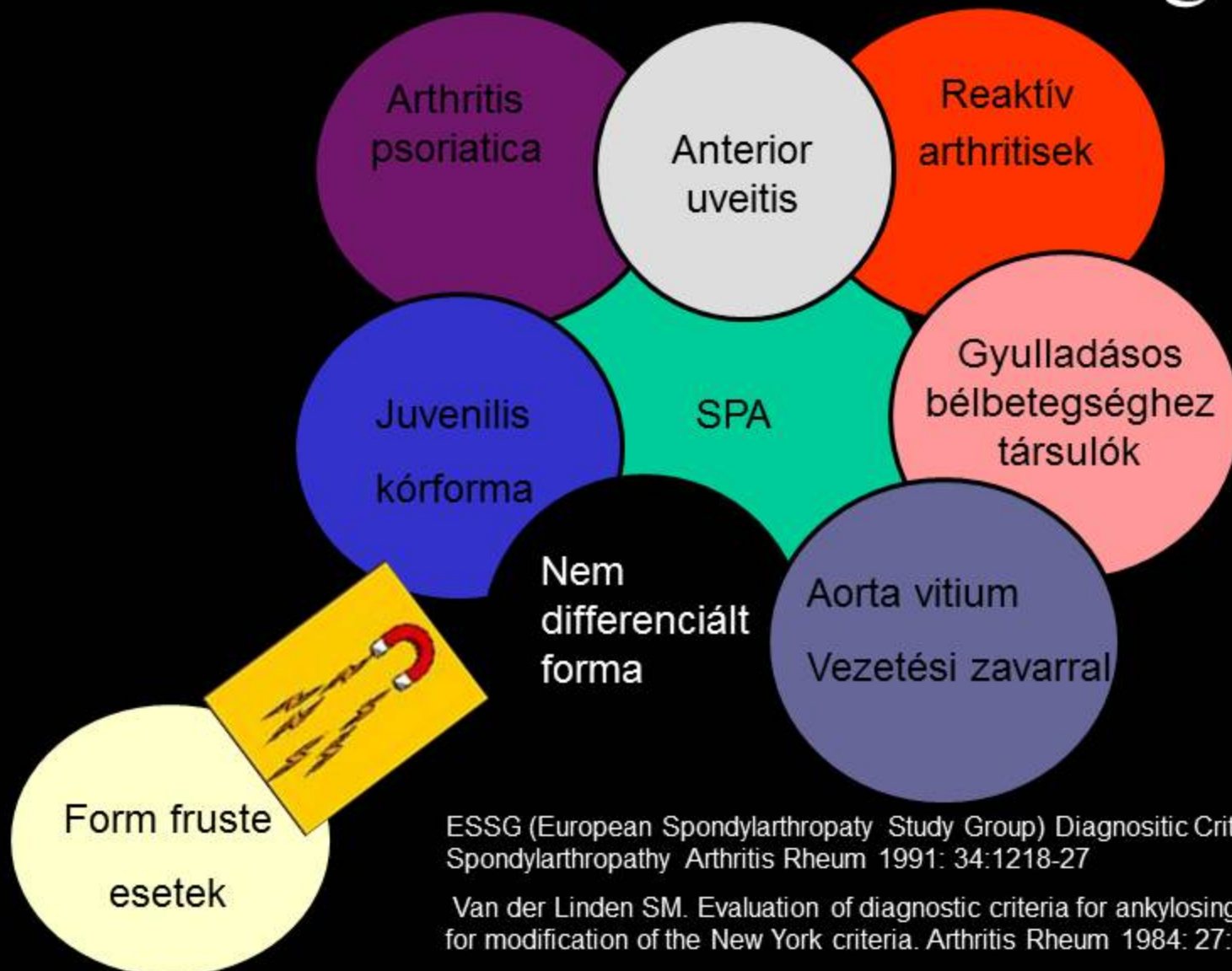
1. Antibiotikumokat lehetőség szerint célzottan alkalmazunk.
2. Csontba is jól penetráló antibiotikumot válasszunk.
3. Intravénásan kezdjük el alkalmazásukat (spondylodiscitis esetén akár két hétig is adva), melyet per os adva folytatunk (spondylodiscitis esetén akár 3 hónapig is!).
4. A klinikai gyógyulásig és a CRP normalizálódásig adjuk (ha a fertőzés előtt norm. értéke volt a betegnek és nem szenved olyan betegségben, ahol más gyulladási folyamat miatt lehet magasabb a CRP pl. rheumatoid arthritis) alkalmazzuk az antibiotikumot.
5. Folyadékgyülemet arthrocentesis során szükség szerint akár naponta is távolítsuk el az ízületből, mivel keringés hiányában itt az antibiotikus terápia hatástalan lehet.
6. Az ízület műtéti feltárására szükség lehet, ha nem tudjuk kellően korán kontrollálni az infekciót.

SZEPSZIS OKOZTA HALÁLOZÁS RA-BAN

161 RA-s halottból 22 volt szeptikus, mely 13,7 %-a az
össz esetszámnak

Bély, Apáthy 1993

Szeronegatív spondylarthritisek, HLA- B27 asszociált betegségek

ESSG (European Spondylarthropaty Study Group) Diagnostic Criteria for Spondylarthropathy Arthritis Rheum 1991: 34:1218-27

Van der Linden SM. Evaluation of diagnostic criteria for ankylosing spondylitis: a proposal for modification of the New York criteria. Arthritis Rheum 1984: 27:361

Szeronegatív spondarthritisek jellemzői

Spondarthrititis + sacroileitis + extraarticularis manifesztációk

Rheumatoid faktor hiánya

Gyakori HLA-B27 pozitivitás

Extraarticularis manifesztációk lehetnek: iritis, conjunctivitis, psoriasis, IBD, szájüregi ill. genitális fekély, erythema nodosum, ingerületvezetési zavarok, aorta insufficiencia

Nomenklatúra

SNSA= Szeronegativ spondarthritisek

SPA = Spondylitis ankylopoetica = Bechterew kór

ReA = Reaktív arthritis

(SARA = szexuálisan akvirált reaktív arthritisek)

PsA = Arthritis psoriatica (spondylitises forma)

Enteropathias arthritisek

Juvenilis spondarthritisek

Nem differenciált spondarthritisek

Reaktív arthritis

Korábbi (enterális, légúti, genito-urethralis) infekció után kifejlődő akut, aszeptikus ízületi gyulladás extraartikularis tünettel vagy anélkül.

Az ízületben mikrobiológiai módszerekkel kimutatható, szaporodóképes kórokozó nincs.

Klasszikus triász: arthritus
urethritis
conjunctivitis

Kórokozók

Enterális

Urogenitális

Légúti

Salmonella törzsek
Yersinia törzsek
Shigella törzsek
Campylobacter törzsek

Chlamydia trachomatis
Ureaplasma urealyticum
Neisseria gonorrhoeae
Mycoplasma genitalis

Streptococcus törzsek
Chlamydia pneumoniae
Mycoplasma pneumoniae
Neisseria meningitidis

A nyálkahártyákon keresztül fertőznek, intracellulárisan élnek, külső membránjuk meghatározó struktúrája lipopolysaccharid.

Chlamydiae as Etiologic Agents in Chronic Undifferentiated Spondylarthritis

John D. Carter,¹ Hervé C. Gérard,² Luis R. Espinoza,³ Louis R. Ricca,¹ Joanne Valeriano,¹ Jessica Snelgrove,² Cynthia Oszust,² Frank B. Vasey,¹ and Alan P. Hudson⁴

Table 3. Synovial tissue positivity for *Chlamydia trachomatis* or *Chlamydia pneumoniae* in the uSpA patients and OA controls*

	uSpA patients (n = 26)	OA controls (n = 167)	P
<i>Chlamydia</i>	16 (62)	20 (12)	<0.0001
<i>C trachomatis</i>	10 (38)	19 (11)	0.001
<i>C pneumoniae</i>	4 (15)	0 (0)	0.0003
Both <i>C trachomatis</i> and <i>C pneumoniae</i>	2 (8)	1 (0.6)	0.048

* Values are the number (%) positive. uSpA = undifferentiated spondylarthritis; OA = osteoarthritis.

Combination Antibiotics as a Treatment for Chronic *Chlamydia*-Induced Reactive Arthritis

A Double-Blind, Placebo-Controlled, Prospective Trial

J. D. Carter,¹ L. R. Espinoza,² R. D. Inman,³ K. B. Sneed,¹ L. R. Ricca,¹ F. B. Vasey,¹
J. Valeriano,¹ J. A. Stanich,⁴ C. Oszust,⁴ H. C. Gerard,⁴ and A. P. Hudson⁴

6 hónapig kombinált (doxycyclin és rifampicin vagy azithromycin és rifampicin adása) antibiotikus kezelés *Chlamydia trachomatis* vagy *pneumoniae* PCR pozitívitás ízületi szövettani mintából.

Arthritis & Rheumatism

An Official Journal of the American College of Rheumatology
www.arthritisrheum.org and www.interscience.wiley.com

EDITORIAL

Combination Antibiotics for *Chlamydia*-Induced Arthritis: Breakthrough to a Cure?

Markus Rühl,¹ Jens G. Kuipers,² Lars Köhler,³ and Henning Zeidler⁴

Szeronegatív spondylarthritisek, HLA- B27 asszociált betegségek

ESSG (European Spondylarthropaty Study Group) Diagnostic Criteria for Spondylarthropathy Arthritis Rheum 1991: 34:1218-27

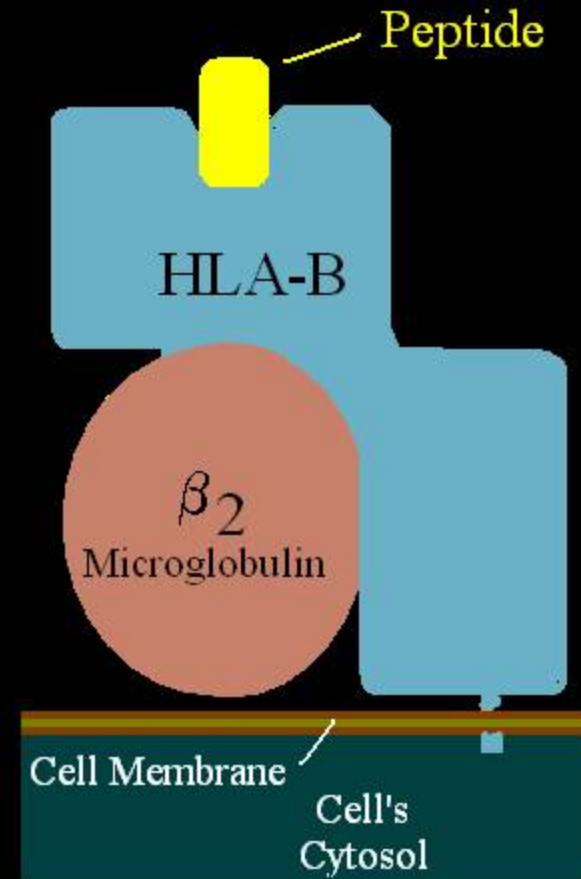
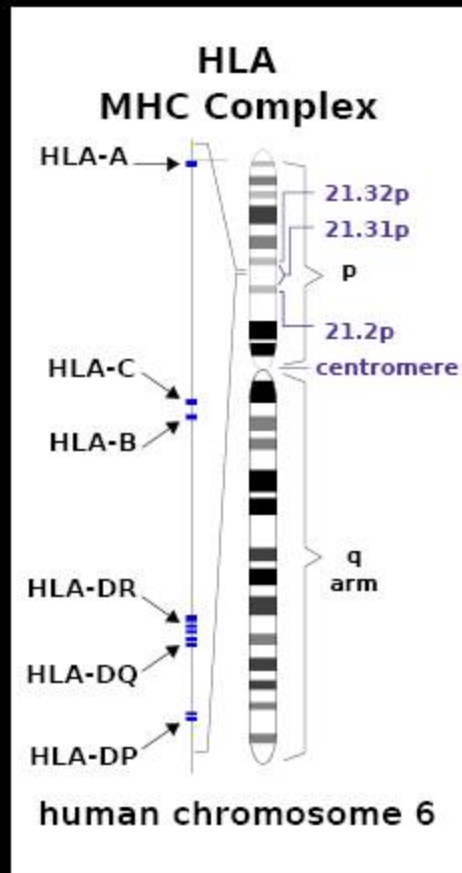
Van der Linden SM. Evaluation of diagnostic criteria for ankylosing spondylitis: a proposal for modification of the New York criteria. Arthritis Rheum 1984: 27:361

Human Leukocyta Antigen B*27 (szubtípusok B*2701-2728 között jelölve)

MHC (Major histocompatibility complex) I osztály

Felületi antigén 6. krómoszómán

Mikrobiális antigéneket prezentál T-sejteknek

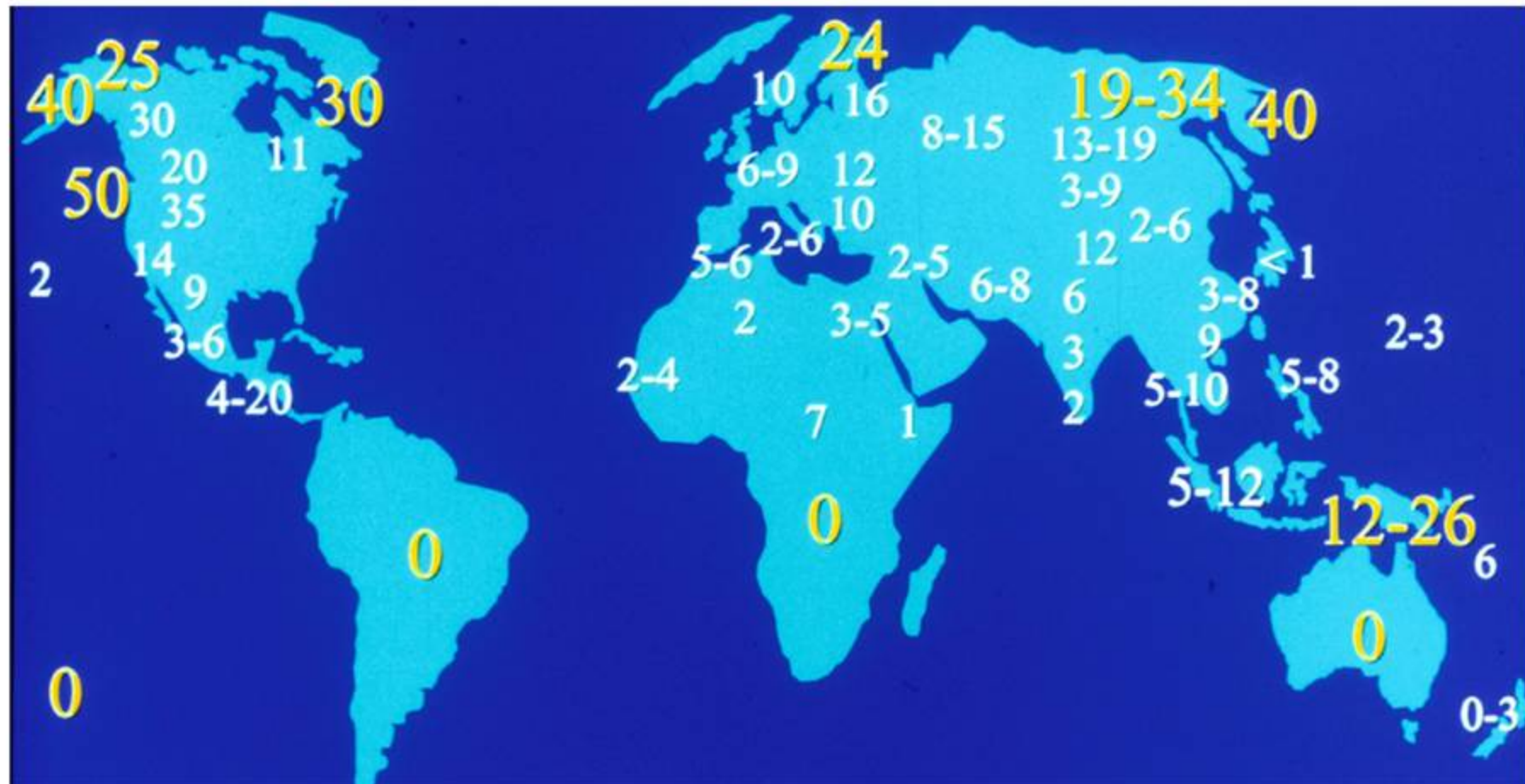
HLA-B27 asszociáció

Spondylitis ankylopoetica	> 90%
Reaktiv arthritis	85%
Gyulladásos bélbetegségek	50%
Arthritis psoriatica –spondylitissel	50%
-perifériás arthritissel	15%

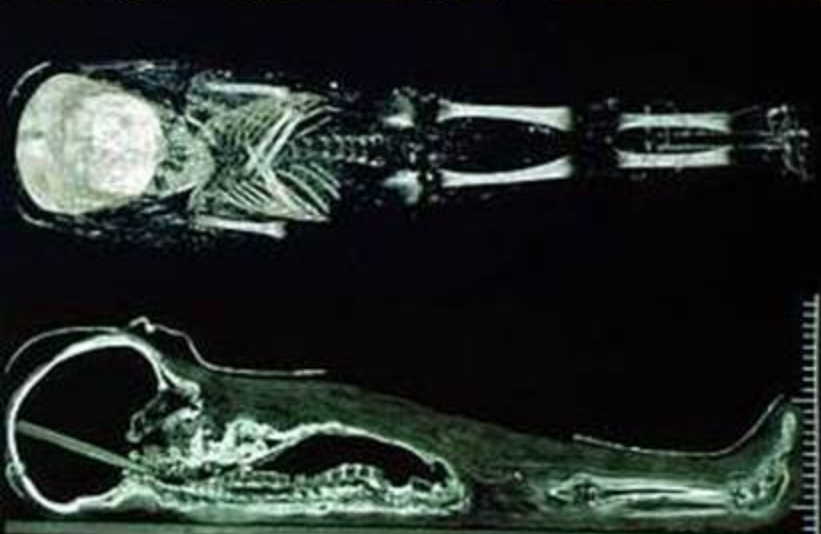
© Muhammad Asim Khan

Percentage Prevalence of HLA-B27 in Indigenous Populations of the World

Amenhotep II fáraó (ie1439-1413),

Nagy Ramses (ie.1298-1232) és fia Merneptah szenvedett spondylitis
ankylopoeticaban

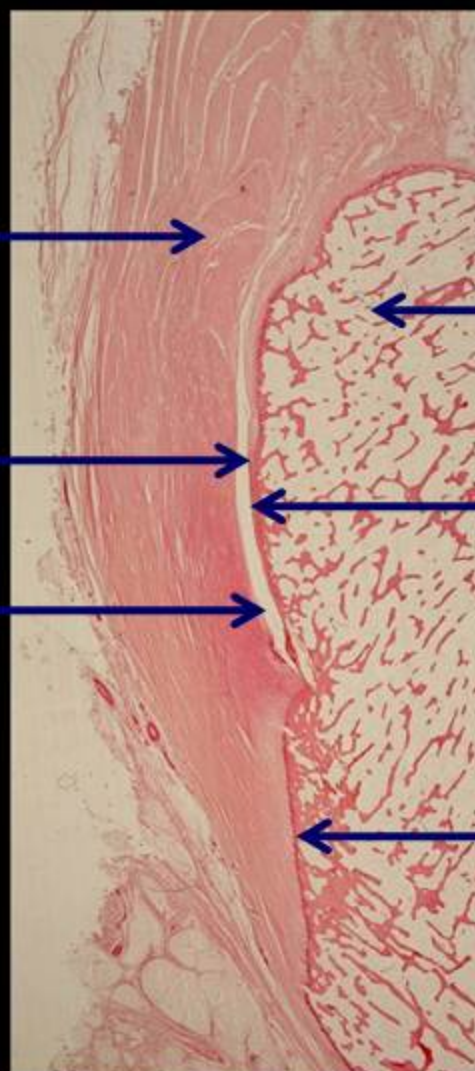
„Nagy Ramses
xeroradiographiája

ENTHESIS

Achilles ín

Retrocalcanealis bursa

Sesamoid rostos porc

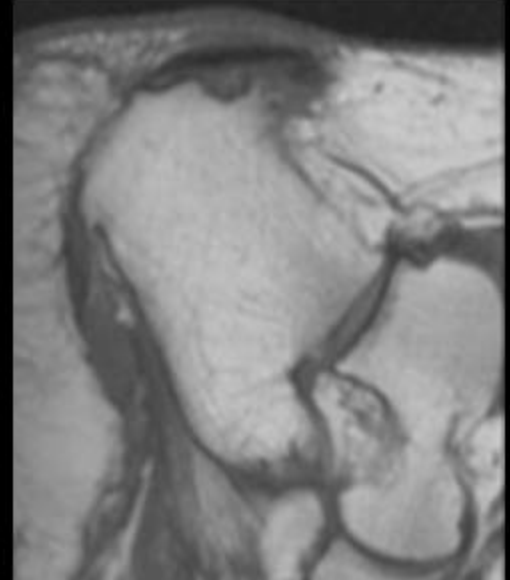
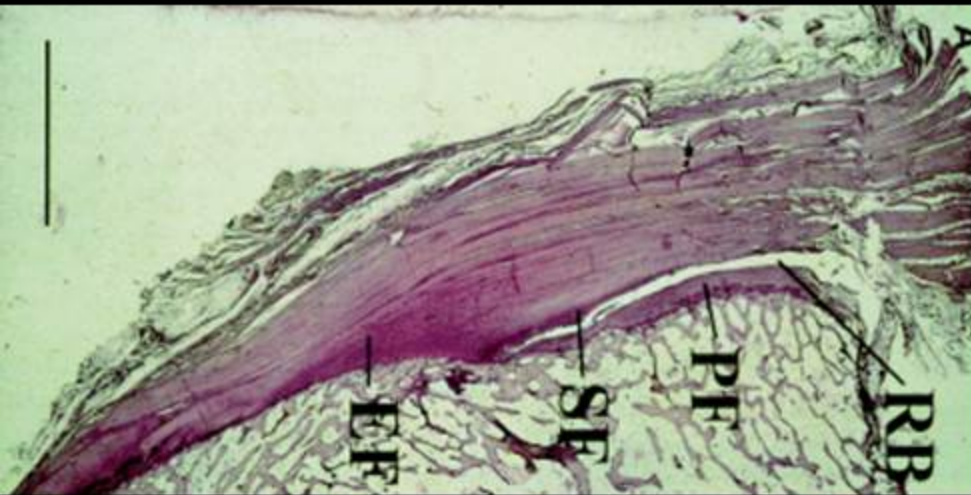
Calcaneus

Periostealis rostos porc

Entesealis rostos porc

Enthesis

Enthesis egy szerv vagy egység, amihez hozzátartozik a környezetében lévő bursa, a synovialis membrannal borított zsírpad a csonthoz kapcsolódó ín, szalag, ízületi tok, annulus fibrosus, aponeurosis nagyobb szegmentuma, a rostos porc, subchondralis csont, csontvelő, ér és idegellátottságával együtt.

Courtesy of Dr M. Benjamin, UK

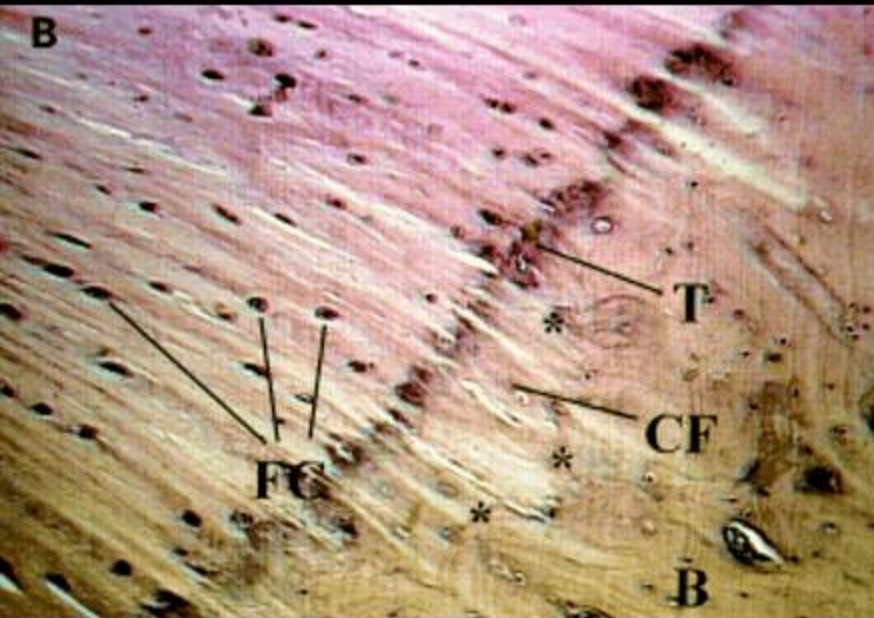
„Lágyrész tapadás a csonton.”

A vezeték csatlakozása a készülékhez?

Normális és patológiás rostos porc az enthesisnél

(enthesis: ín, szalag, ízületi tok, aponeurosis, annulus fibrosus tapadása a csonton)

T: Tidemark

CF: Kalcifikált rostos porc

B: Csont

FC: Nem kalcifikált rostos porc, mely része az ínnak, szalagnak, aponeurosisnak, toknak

(Courtesy of Dr. R. Francois, Brussels, Belgium.) (From Francois RJ: *Lerachis dans la spondylarthritis ankylosante*. Edis Arscia, Brussels, Belgium, 1976.)

Courtesy of Dr M. Benjamin, UK
ENTHESITIS- Lymphocytá infiltráció

Enthesitis and ankylosis in spondyloarthropathy:
What is the target of the immune response?

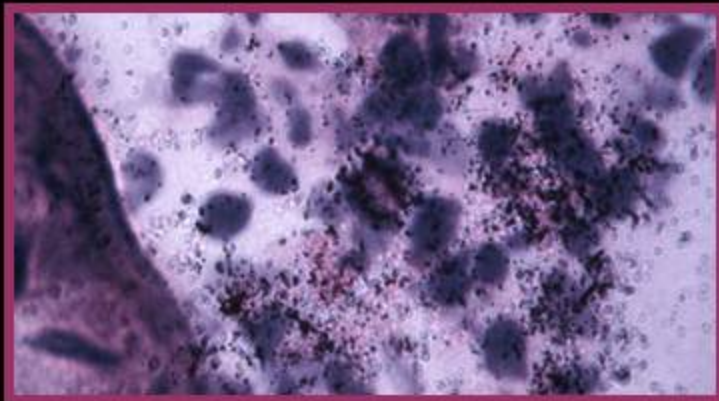
J Braun, M A Khan, J Sieper

Ann Rheum Dis 2000;59:985-994

TNF α mRNA SPA-s sacroilacalis biopsziás anyagban

**TNF α mRNA –t kimutattak szérumban, synoviumban,
és sacroiliacalis ízületben SPA-s betegekben**

**Állatkísérletekben a TNF α over-expressziója növeli az
enthesitis rizikóját**

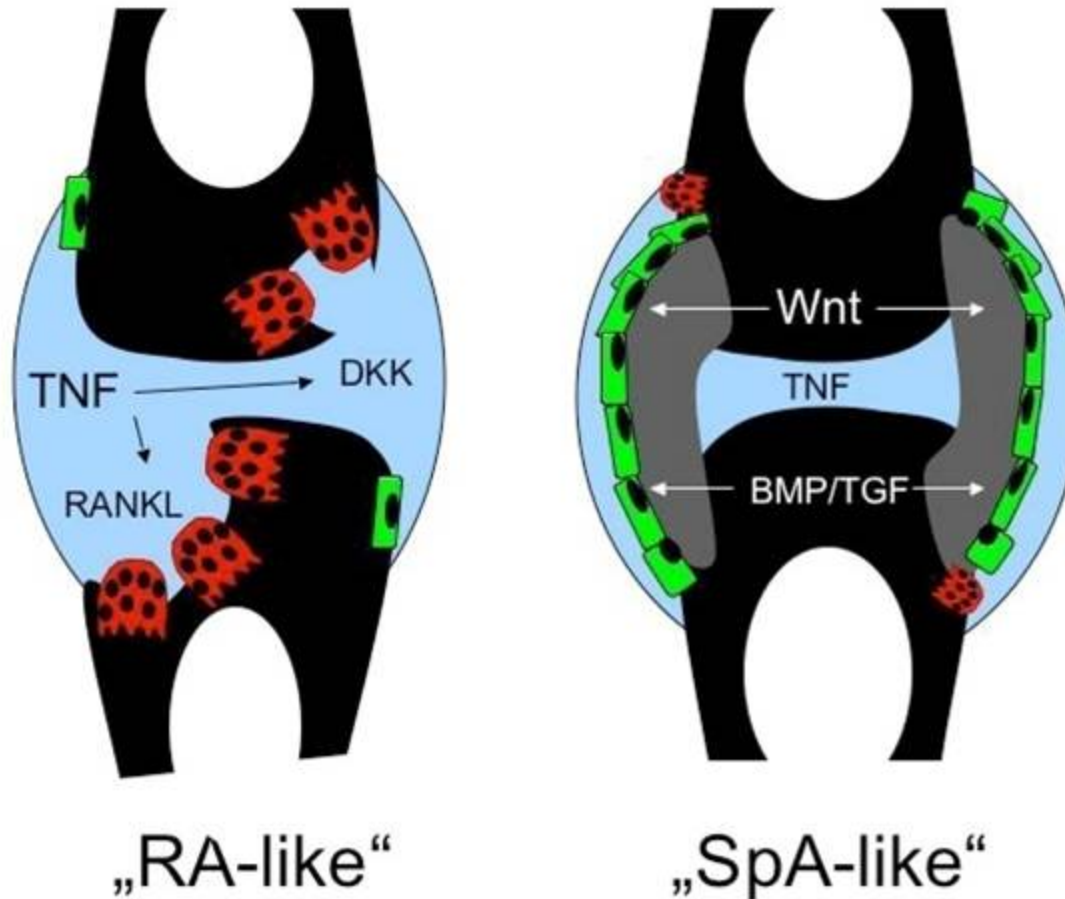
**Biopsziás anyag bizonyítja in
situ hibridizációját TNF α
mRNA –nak inflammalt
sacroiliacalis ízületben**

**3 éve tartó betegségben szenvedő
nőbeteg biopsziás anyaga**

Braun J et al 2002 Ann Rheum Dis 61(Suppl III):iii51-iii60
Braun J et al 1995 Arthritis Rheum 38:499-505

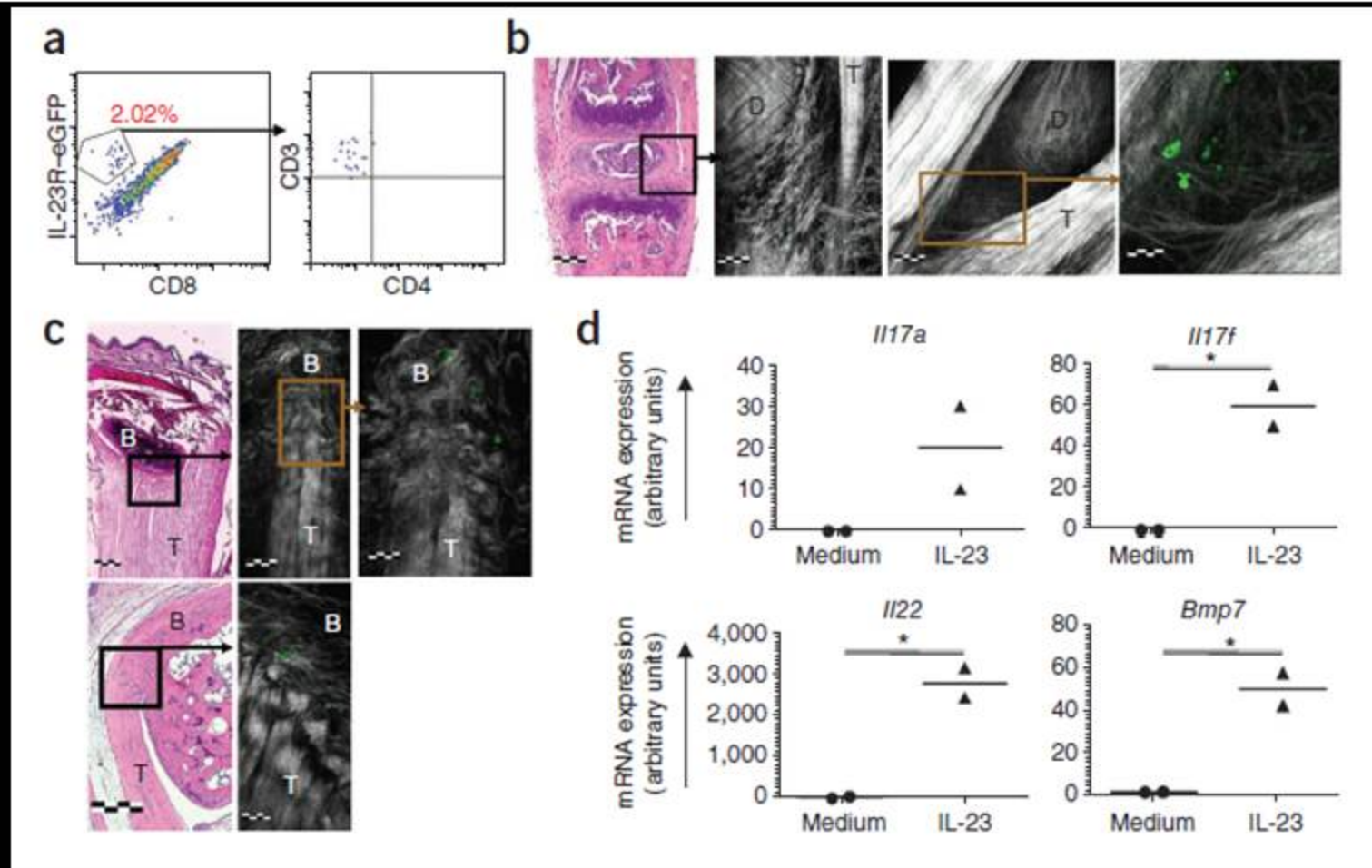
Inflammation and New Bone Formation:

Differences Between Rheumatoid Arthritis (RA) and Spondyloarthritis (SpA)

IL-23 induces spondyloarthritis by acting on ROR- γ ⁺ CD3⁺CD4⁻CD8⁻ enthesal resident T cells

Jonathan P Sherlock^{1-3,5}, Barbara Joyce-Shaikh^{1,5}, Scott P Turner¹, Cheng-Chi Chao¹, Manjiri Sathe¹, Jeff Grein¹, Daniel M Gorman¹, Edward P Bowman¹, Terrill K McClanahan¹, Jennifer H Yearley¹, Gérard Eberl⁴, Christopher D Buckley³, Robert A Kastelein¹, Robert H Pierce¹, Drake M LaFace^{1,5} & Daniel J Cua^{1,5}

SNSA-ra gyanús jelek

**Fiatal felnőtt korban, 3 hónapnál
tovább tartó gyulladáso
derékfájdalom**

**Dorso-lumbalis gerinc mozgás
beszűkülése, (elsősorban
rotációk, lateralflexiók)**

Neurológiai tünetek hiánya

**Alsóvégtagi aszimmetrikus
perifériás arthritis**

Makacs sarokfájdalom

Dactylitis

Sternocostalis fájdalom, duzzanat

**Reumatológiai
konzultáció javasolt**

Psoriasis

Iritis

IBD

Nyálkahártyatünetek

Prostatitis

Gyulladásos derékfájdalom (IBP) különböző kritériumai

Calin és mtsai.¹

- kezdeti életkor < 40 év
- derékfájdalom tartama:
> 3 hónap
- alattomos kezdetű
- reggeli gerincmerevség
- mozgásra javul

**IBP, ha 4 / 5 van
jelen.**

Rudwaleit és mtsai.²

- reggeli gerincmerevség >
30 perc
- mozgásra javul, pihenésre
nem
- felébredés az éjszaka 2.
felében fájdalom a miatt
- változó oldaliságú fartáji
fájdalom

**IBP, ha 2 / 4 van
jelen.**

IBP szakértők (ASAS)³

- kezdeti életkor < 40 év
- alattomos kezdetű
- mozgásra javul
- nem javul nyugalomban
- éjszakai fájdalom
(felkeléskor enyhül)

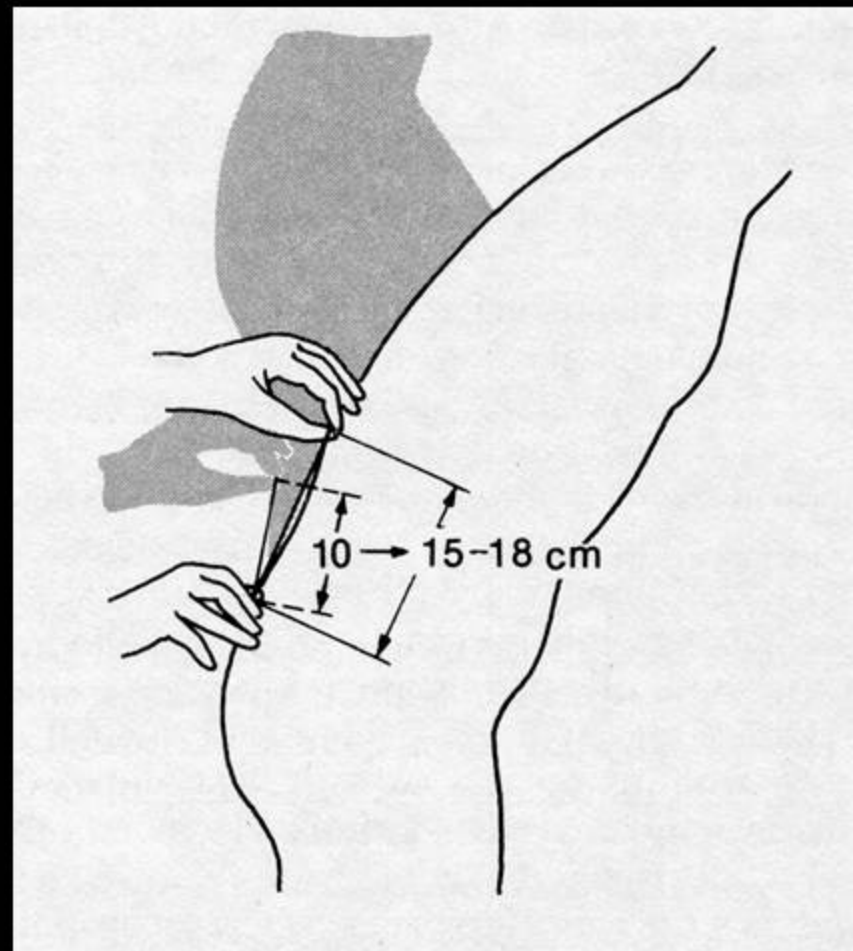
**IBP, ha 4 / 5 van
jelen.**

SPA-s beteg lumbalis lordosisának csökkenése

SPA-s beteg merev lumbalis gerince- lapos háta előre hajlaskor

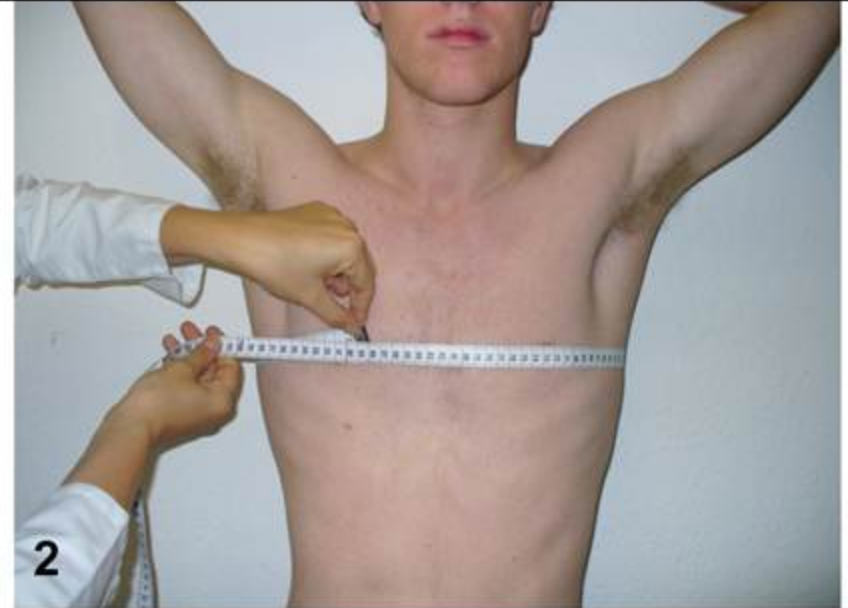
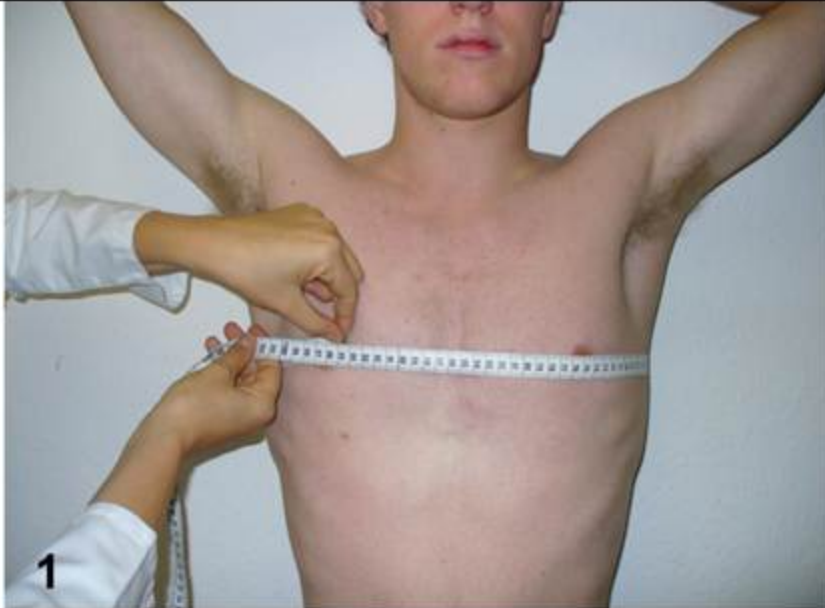
Schober vizsgálat

Gerincmobilitás – lateralflexió- Domján módszer

Domján L et al. A simple method for measuring lateral flexion of the dorsolumbar spine.
J Rheumatol 1990; 17: 663.5.

Mellkaskitérés mérése

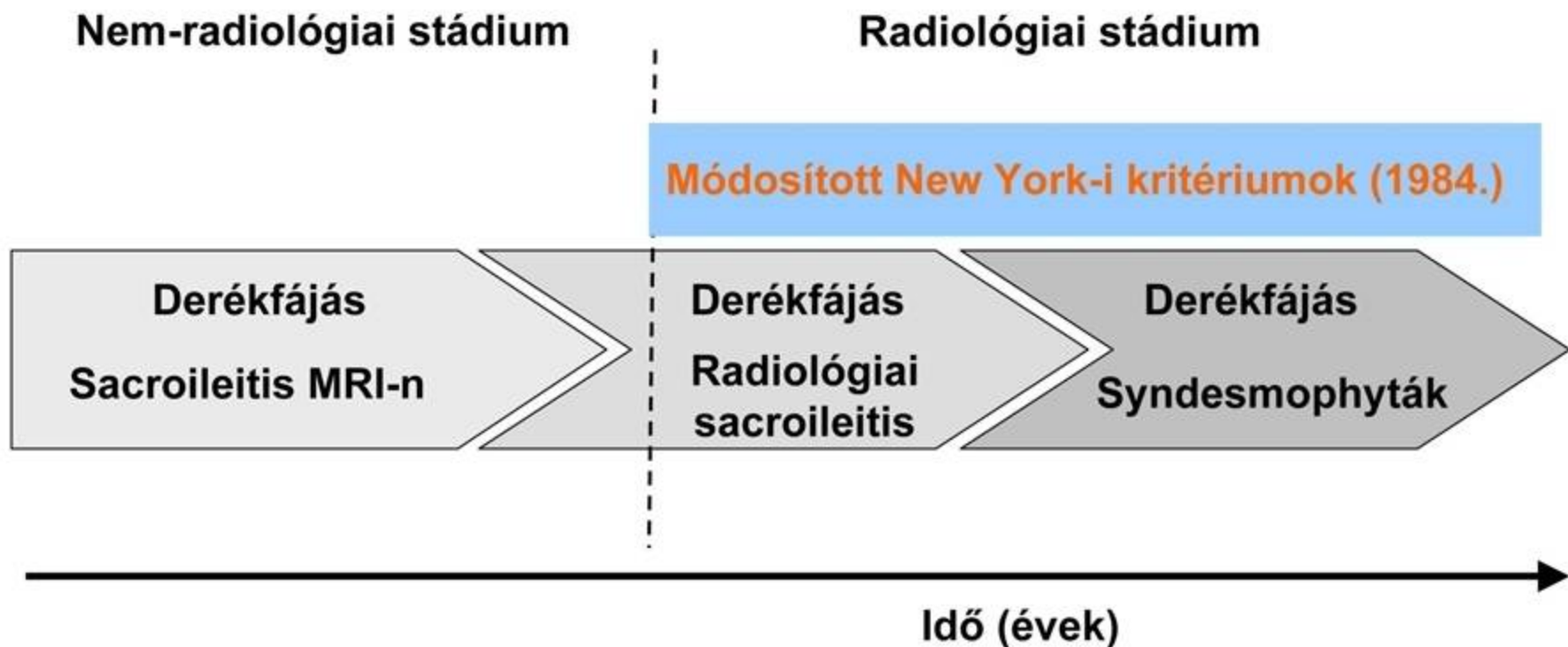
- Hands resting on - or behind the head
- Measure at 4th intercostal level anteriorly
- Difference between maximal inspiration (1) and expiration (2) in cm (eg. 4.3 cm) is recorded
- Report the best of two tries

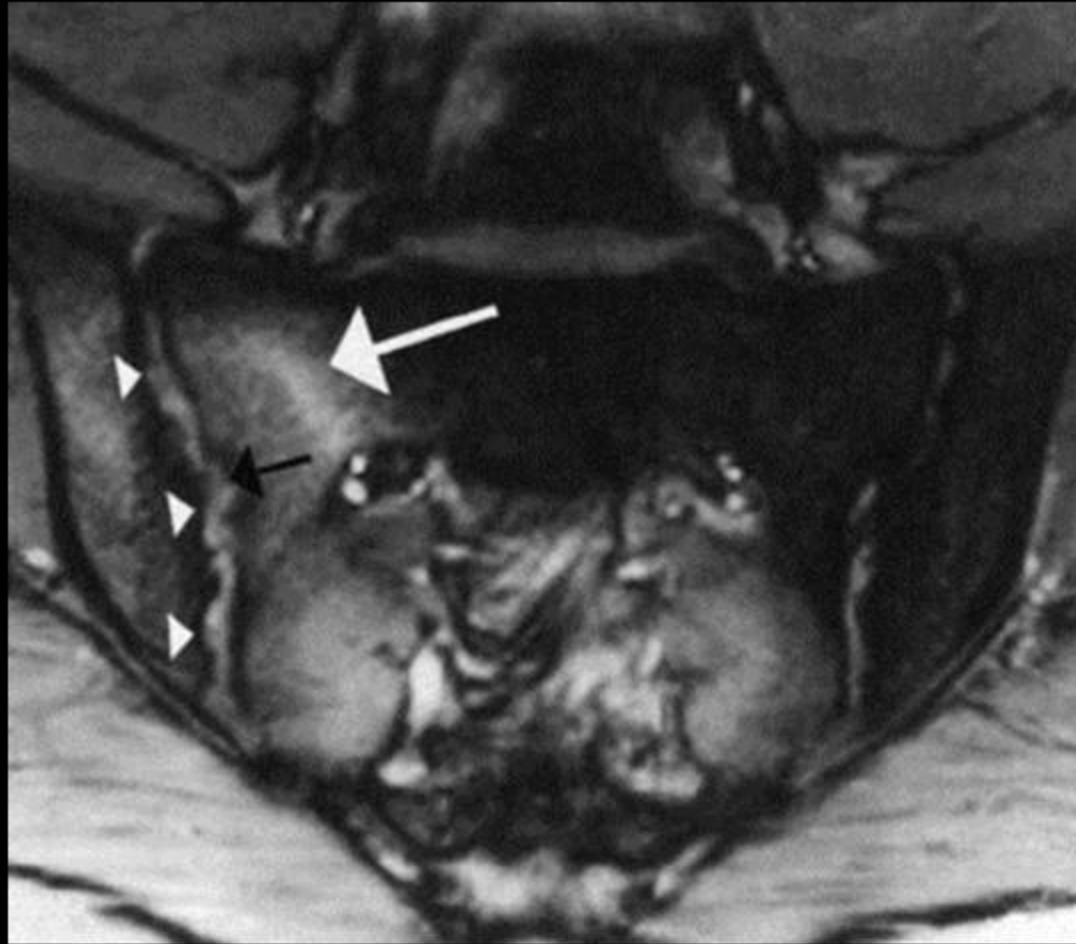
A sacroileitis radiológiai stádiumai

0. Nincs eltérés
1. Csak gyanút ébresztő eltérések
2. Az ízület mindkét oldalán, körülírt területeken apró kimaródások, sclerozisosok az ízületi rés tágasságának változása nélkül
3. Már nagyobb területen kifejezettebb erosiók, sclerosis, ízületi rés szűkület, tágulat és helyenként ankylosis
4. Teljes ankylosis

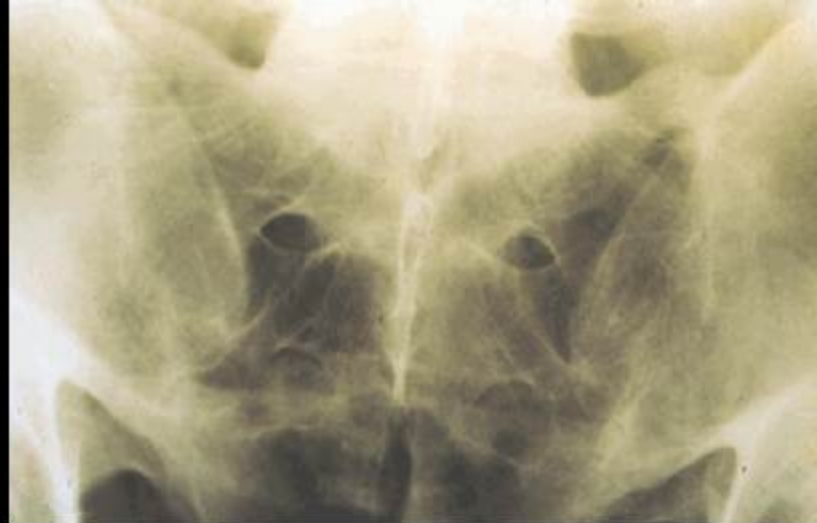
Axiális spondyloarthritis

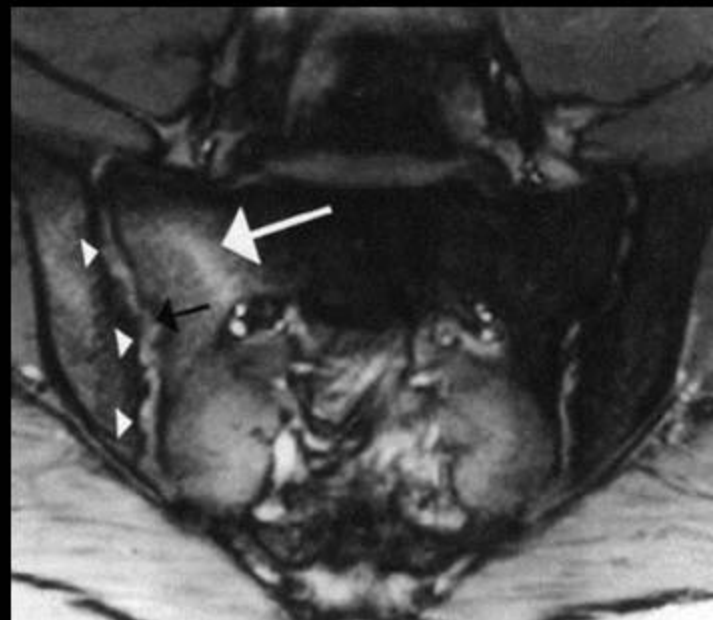
Kétoldali sacroileitis

SPA Teljes kétoldali ankylosis

Féloldali sacroileitis CT-n

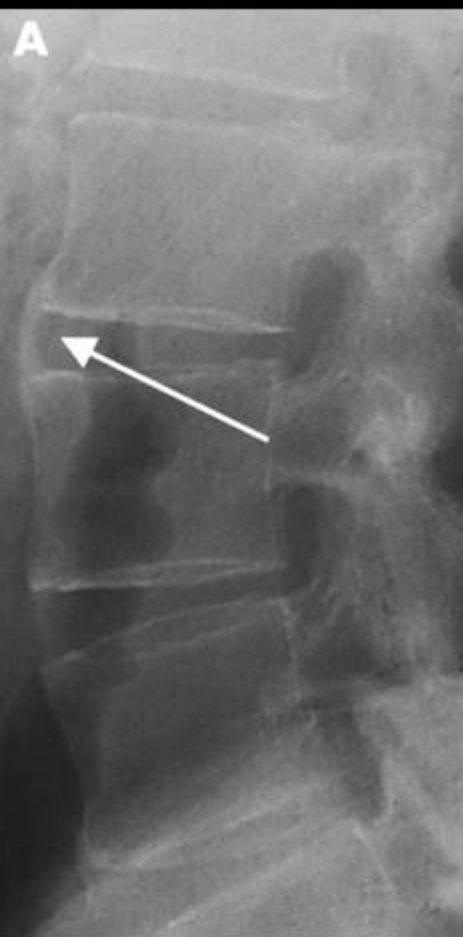

AP Féloldali sacroileitis MRI-n

Spondyloarthritisek további radiológiai jellemzői

syn -és parasyndesmophyta

perifériás enthesitis

dactylitis

SPA módosított New York-i kritériuma (1984)

1. Derékfájdalom, legalább 3 hónapig, mely mozgásra javul, pihenésre nem szűnik.
2. Lumbális gerinc mozgáskorlátozottsága a szagittális és frontális síkban
3. Mellkaskiterés csökkenés (kor és nem függvényében)
4. Bilateralis sacroileitis (2-4 fokozat)
5. Unilateralis sacroileitis (3-4 fokozat)

Definitiv SPA: 4-es vagy 5 kritérium és
egy klinikai kritérium

SPA magyarországi előfordulása

Férfi: nő arány	4-8:1
Felnőtt férfiak között	0.4%
Felnőtt nők között	0.08%

HLA-B27 pozitivitás M.o.-n 10-12%

SPA- definíció

A spondylitis ankylopoetica (SPA) a gerinc ízületeinek ismeretlen eredetű gyulladása, amely csontosodással jár (egyes esetekben a teljes ankylosis alakul ki az érintett ízületekben). A sacroiliacalis ízületek érintettsége (szinte) obligát jellemzője a betegségnek. Perifériás ízületek közül gyakran a tőízületek valamint az alsóvégtag ízületei érintettek (non-eroziv oligoarthritis), jellemző az enthesisek gyulladása. A betegség szisztémás jellegét mutatja az extraartikularis tünetek gyakori jelenléte (iritis 40%, tünetmentes colitis 30-40%). A betegek 90%-a HLA B27 pozitív.

A betegsége aktív-e

Klinikai aktivitás

Radiológiai aktivitás

Laborvizsgálatok

We

T. vérkép

T. vizelet

Se elektrolitok

Májenzimek

Antinuklearis antitestek (ANA)

Anti-DNS

Anti-cardiolipin

CRP

C3, C4, reaktív arthritiss irányában végzett szerológiák

HLA B27

BATH ANKYLOSING SPONDYLITIS DISEASE ACTIVITY INDEX (BASDAI)

BASDAI KÉRDŐÍV*

Név:

Dátum:

Kérjük, jelölje függőleges vonallal a megadott skálán, az alábbi kérdésekre adott válaszát az elmúlt héthez viszonyítva!

1. Hogyan jellemezné az elmúlt időszakban tapasztalt fáradékonysága/fáradtsága átlagos mértékét?

Nincs Nagyon súlyos

2. Hogyan jellemezné a nyak, hát, derék vagy csípőízületi fájdalma átlagos szintjét?

Nincs Nagyon súlyos

3. Hogyan jellemezné a gerincen és csípőn kívüli egyéb ízületi fájdalma/duzzanata átlagos mértékét?

Nincs Nagyon súlyos

4. Hogyan jellemezné az in és ízületi szalag tapadási helyei (ún. enthesisek, pl. ülőgumók, sarokcsontok) nyomásérzékenységének mértékét?

Nincs Nagyon súlyos

5. Hogyan jellemezné reggeli ízületi merevsége mértékét?

Nincs Nagyon súlyos

6. Mennyi ideig tart reggeli ízületi merevsége a felkeléstől számítva?

0   ½   1   1 ½   2 vagy több óra

BATH ANKYLOSING SPONDYLITIS FUNCTIONAL INDEX

BASFI

Ezek a kérdések is az elmúlt hétre vonatkoznak !

1., Mennyire volt nehéz a harisnyját, zokniját felvenni ?

könnyű _____ nagyon nehéz

2., Mennyire volt nehéz a földről valamit felemelni ?

könnyű _____ nagyon nehéz

3., Mennyire volt nehéz valamit leemelni a polcra ?

könnyű _____ nagyon nehéz

4., Mennyire volt nehéz a fotelból felkelni ?

könnyű _____ nagyon nehéz

5., Mennyire volt nehéz a fekvésből felülni ?

könnyű _____ nagyon nehéz

6., Mennyire volt nehéz 10 percig támasz nélkül állni ?

könnyű _____ nagyon nehéz

7., Mennyire volt nehéz 12-15 lépcsőn kapaszkodás nélkül felmenni ?

könnyű _____ nagyon nehéz

8., Mennyire volt nehéz hátranézni anélkül, hogy megfordulna ?

könnyű _____ nagyon nehéz

9., Mennyire volt nehéz fizikai munkát (torna, kertészkedés) végezni ?

könnyű _____ nagyon nehéz

10., Mennyire volt nehéz a szokásos munkahelyi illetve otthoni tevékenysége ?

könnyű _____ nagyon nehéz

Az ASAS klasszifikációs kritériumai az axiális spondyloarthritisre (SpA)

Azon betegeknél, akiknek derékfájása ≥ 3 hónapja áll fenn és az életkora a tünetek jelentkezésekor < 45 év volt.

Sacroileitis képkalkotó vizsgálattal*
és
 ≥ 1 SpA tünet#

VAGY

HLA-B27
és
 ≥ 2 SpA tünet#

#SpA tünetek:

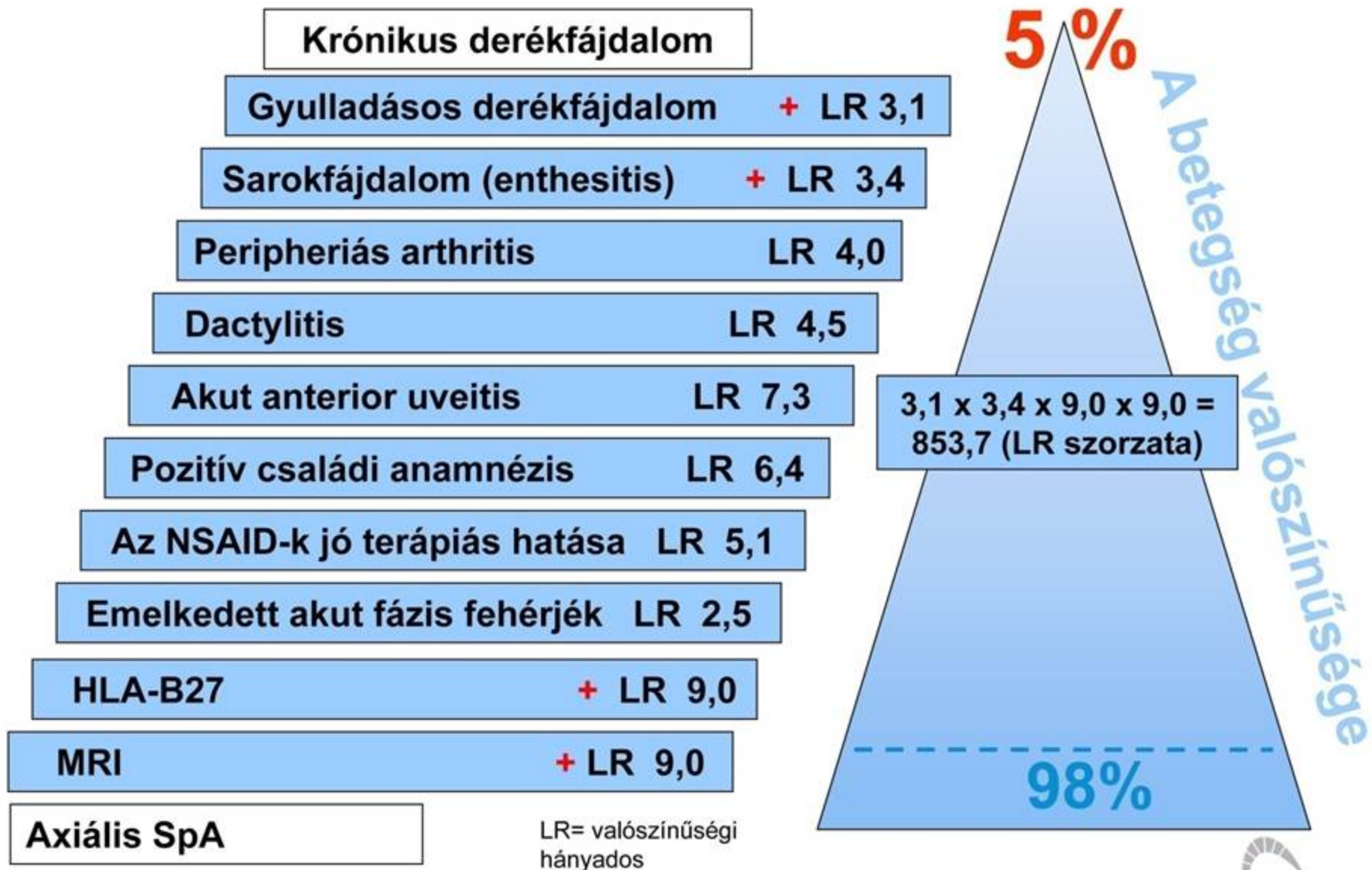
- gyulladósos gerincfájdalom,
- arthritis,
- enthesitis (sarok),
- uveitis,
- dactylitis,
- psoriasis,
- Crohn betegség/colitis ulcerosa,
- jó terápiás válasz NSAID-kre,
- családi anamnézisben SpA,
- HLA-B27,
- emelkedett CRP szint.

*Sacroileitis képkalkotó vizsgálattal:

- Aktív (akut) gyulladás MRI vizsgálattal, mely nagyon jellemző SpA-val asszociált sacroileitisre,
- definitív radiológiai sacroileitis a módosított New York-i kritériumok szerint.

n= 649 derékfájós beteg;
szenzitivitás: 82,9%, specificitás: 84,4%
Képkalkotó egyedül:
szenzitivitás: 66,2%, specificitás: 97,3%

Az axiális spondyloarthritis diagnosztikus piramisa

Enthesitis (Insertion of Achilles Tendon at Calcaneus) Right Heel

Power Doppler signals - Erosion

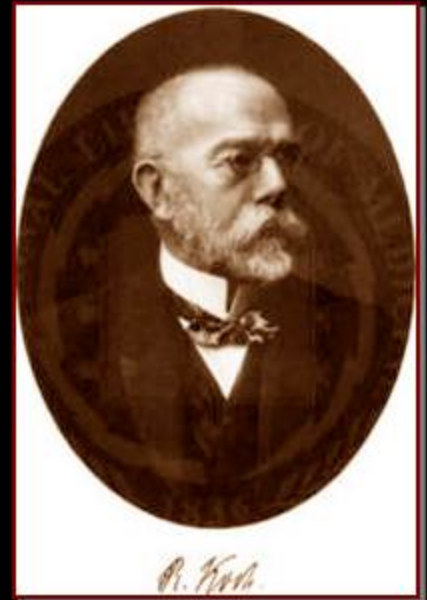

Louis Pasteur
1822-1895

Antonie van Leeuwenhoek
1632 - 1723

Robert Koch
1843-1910

Ignaz Semmelweis
1818- 1865

Germ theory of disease

Reháková Z et al. Germ-free mice do not develop ankylosing enthesopathy, a spontaneous joint disease. Hum Immunol. 2000;61:555-8

Lampman JH. Origin of enthesopathy. J.Rheumatol 1985; 12:1030-1

Joseph Lister
1827-1912

Psoriasis vulgaris

Iritis, iridocyclitis
– anterior uveitis
conjunctivitis

Buccalis aphta

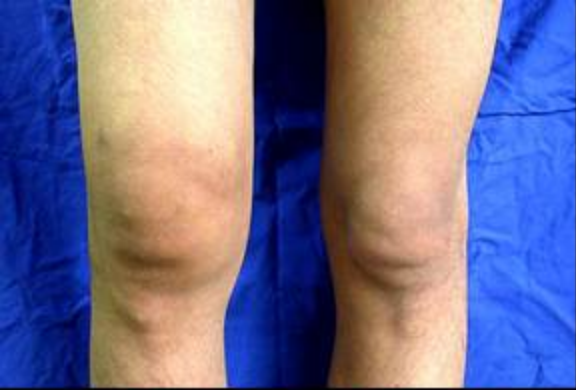

Balanitis, prostatitis,
cervicitis, urethritis

Colitis

**Monarthritis
Oligoarthritis**

Spondylitis

**Mutiláló
arthritis**

ARTHRITIS PSORIATICA

RA-t utánzó

Dactylitis

Enthesitis

DIP

Moll-Wright kritériumok – 1973

- Gyulladásos ízületi tünet (perifériás arthritis és/vagy sacroileitis vagy spondylitis)
- Psoriasis
- Negatív rheumatoid faktor

Ann Rheum Dis 64 Suppl II. 2005-ben megjelent egyik kritériumrendszer szerint kell a betegséget diagnosztizálni.

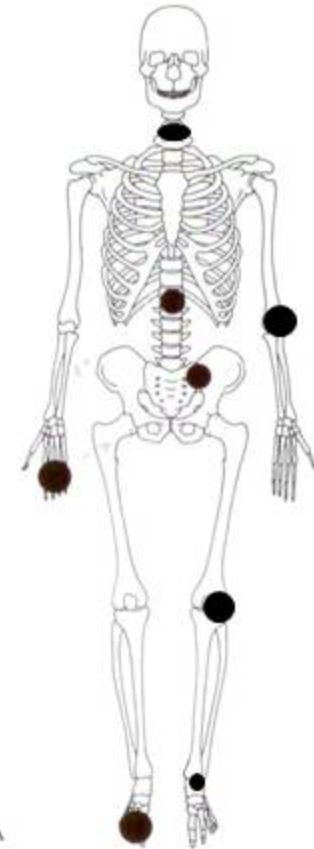
Alcsoport beosztás Moll-Wright szerint (1973)

1. Disztális típus 5%, körömérintettség +/-
oligoarticularis forma
2. Arthritis mutilans 5% +/- sacroileitis, ankylosis lehet
3. Szimmetrikus polyarticularis (RA-szerű) szeronegativ 5%
4. Aszimmetrikus oligoarticularis vagy monarthrit 75%
5. Spondylitis 5-40%

Ízületi érintettség mintázata

Arthritis psoriatica

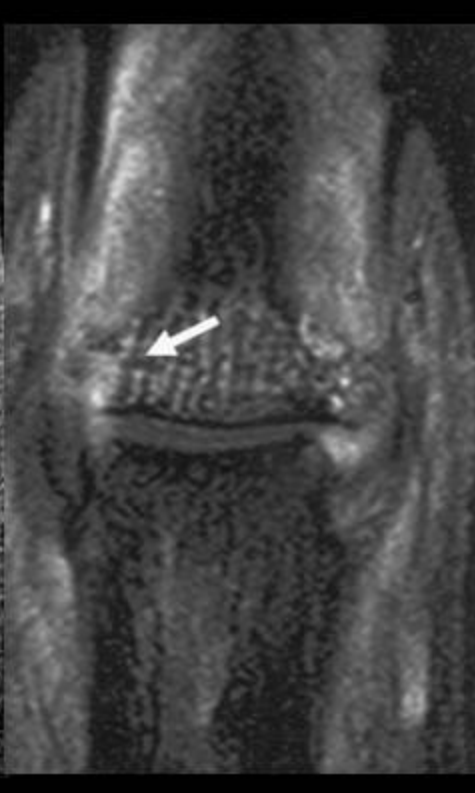
High-resolution 1.5 Tesla MRI

Normal DIP

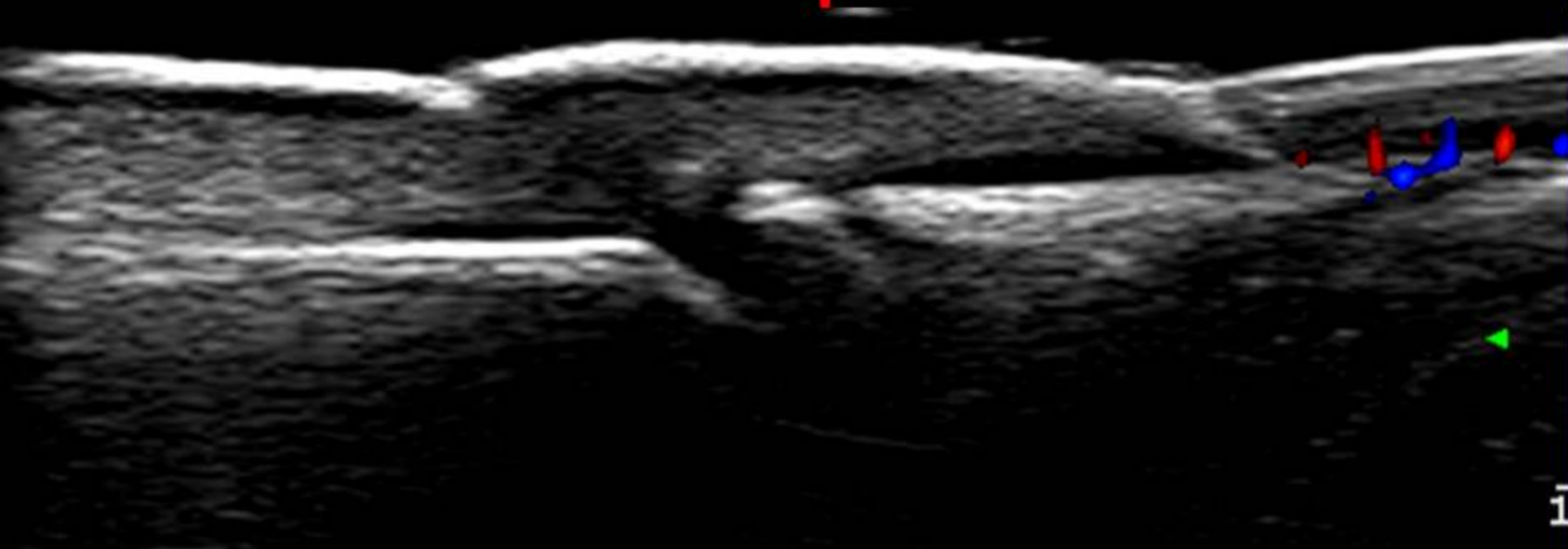

PsA DIP

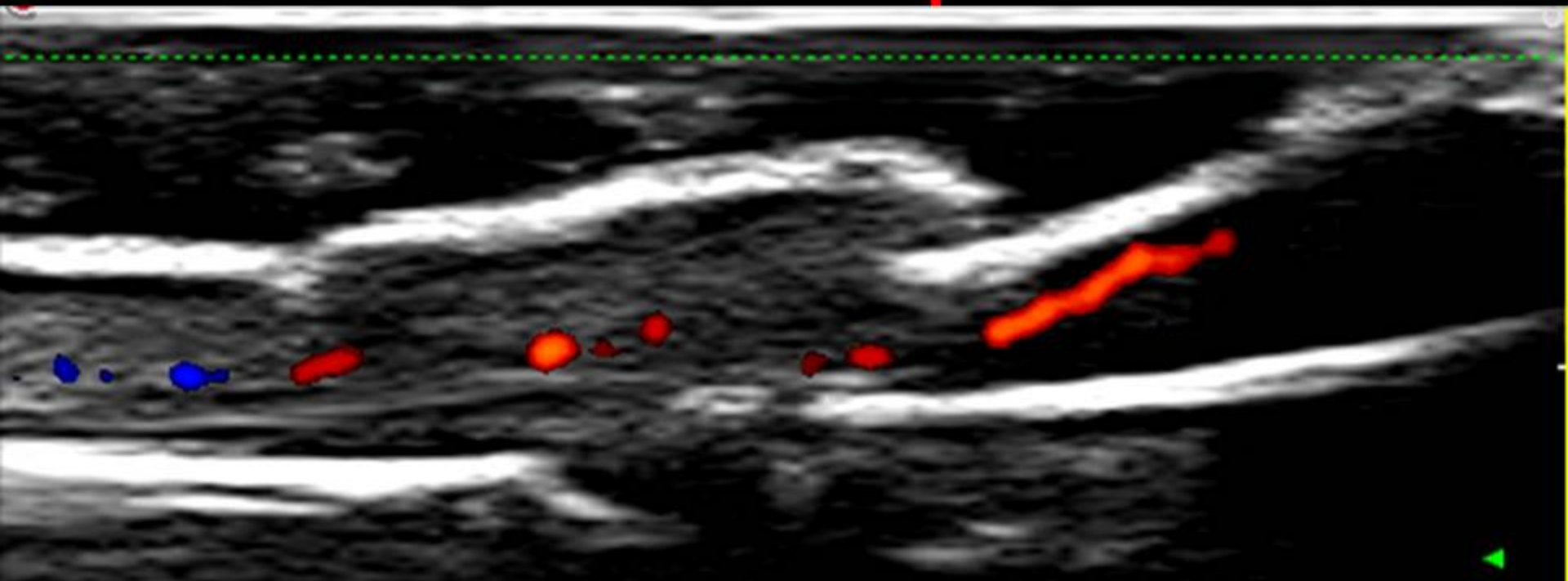

OA DIP

PsA, 12 éves

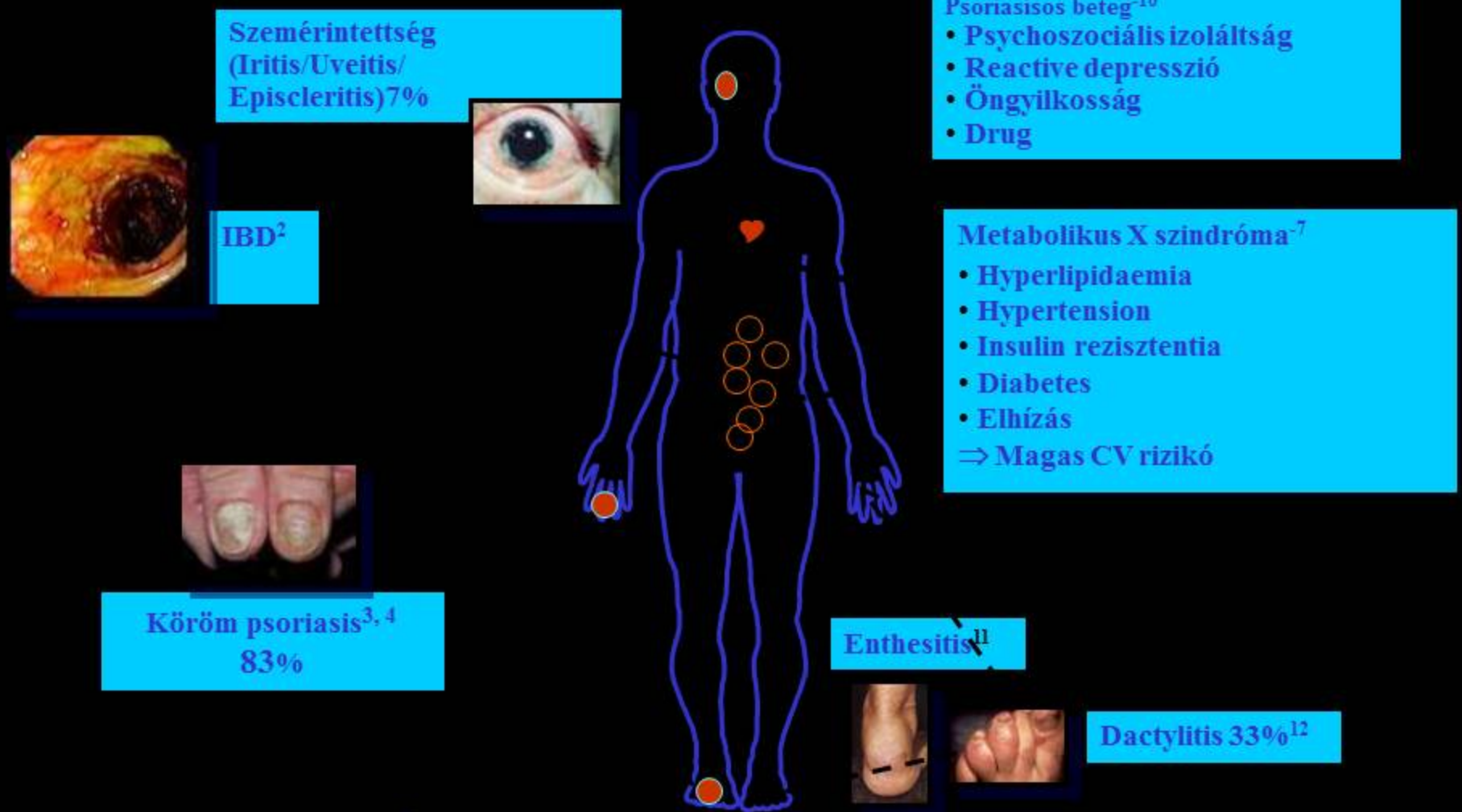

Ash ZR, Tinazzi I, Gallego CC, Kwok C et al. Psoriasis patients with nail disease have a greater magnitude of underlying systemic subclinical enthesopathy than those with normal nails. *Ann Rheum Dis.* 2012;71:553-6.

Érintett köröm, megvastagodott, echoszegény enthesis, fokozott véráramlás az enthesisnél és extensor ín mentén, normális DIP ízület

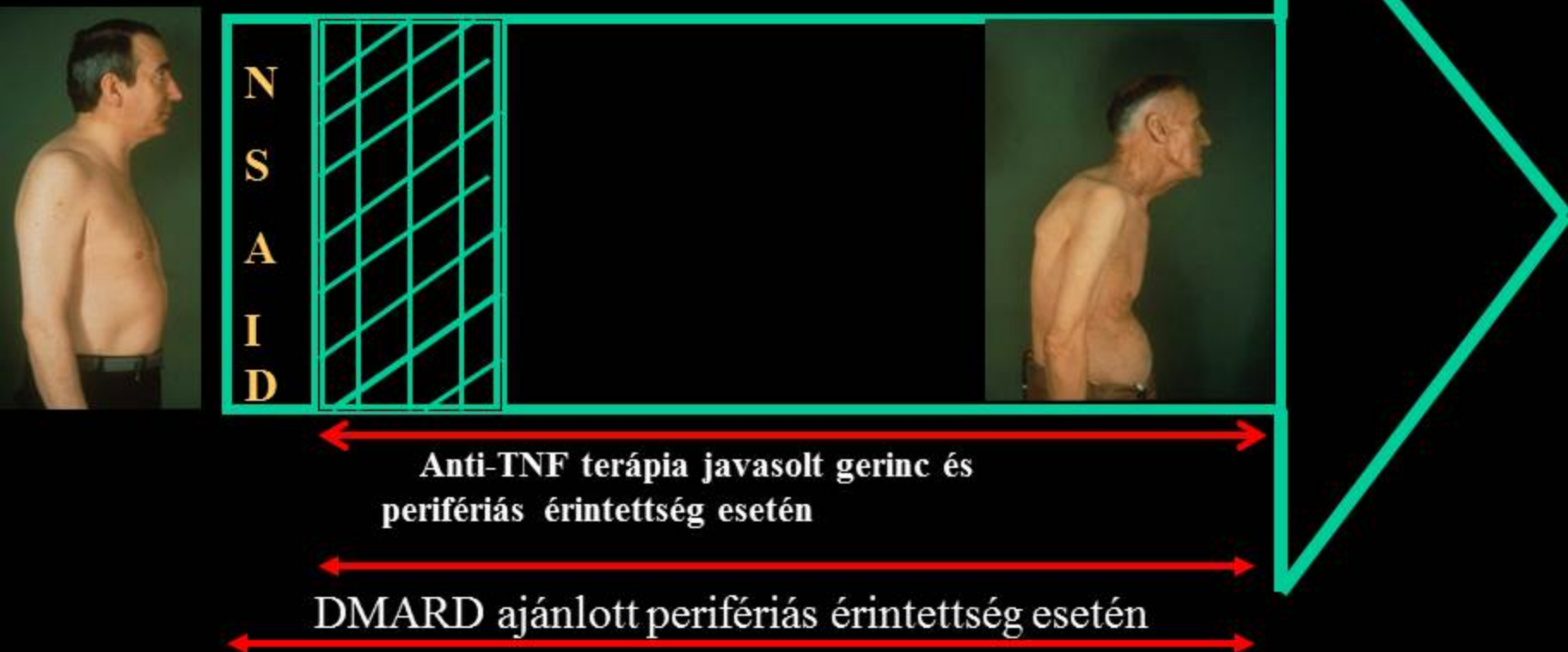
Extra-artikularis megbetegedések és társult betegségek arthriti psoriaticás betegeknél

¹Qieiro et al. Semin Arth Rheum 2002;31:264; ²Scarpa et al. J Rheum 2000;27:1241; ³Lawry M. Dermatol Ther 2007;20:60-67
⁴Jiaravuthisan MM et al. JAAD 2007;57:1-27; ⁵Mallbris et al. Curr Rheum Rep 2006;8:355; ⁶Neimann et al. J Am Acad Derm 2006;55:829
⁷Tam et al. 2008;47:718; ⁸Kimball et al. Am J Clin Dermatol 2005;6:383-392; ⁹Naldi et al. Br J Dermatol 1992;127:212-217
¹⁰Mrowietz U et al. Arch Dermatol Res 2006;298(7):309-319; ¹¹Brockbank. Ann Rheum Dis 2005;62:188-90; ¹²McGonagle et al. The Lancet 1998;352

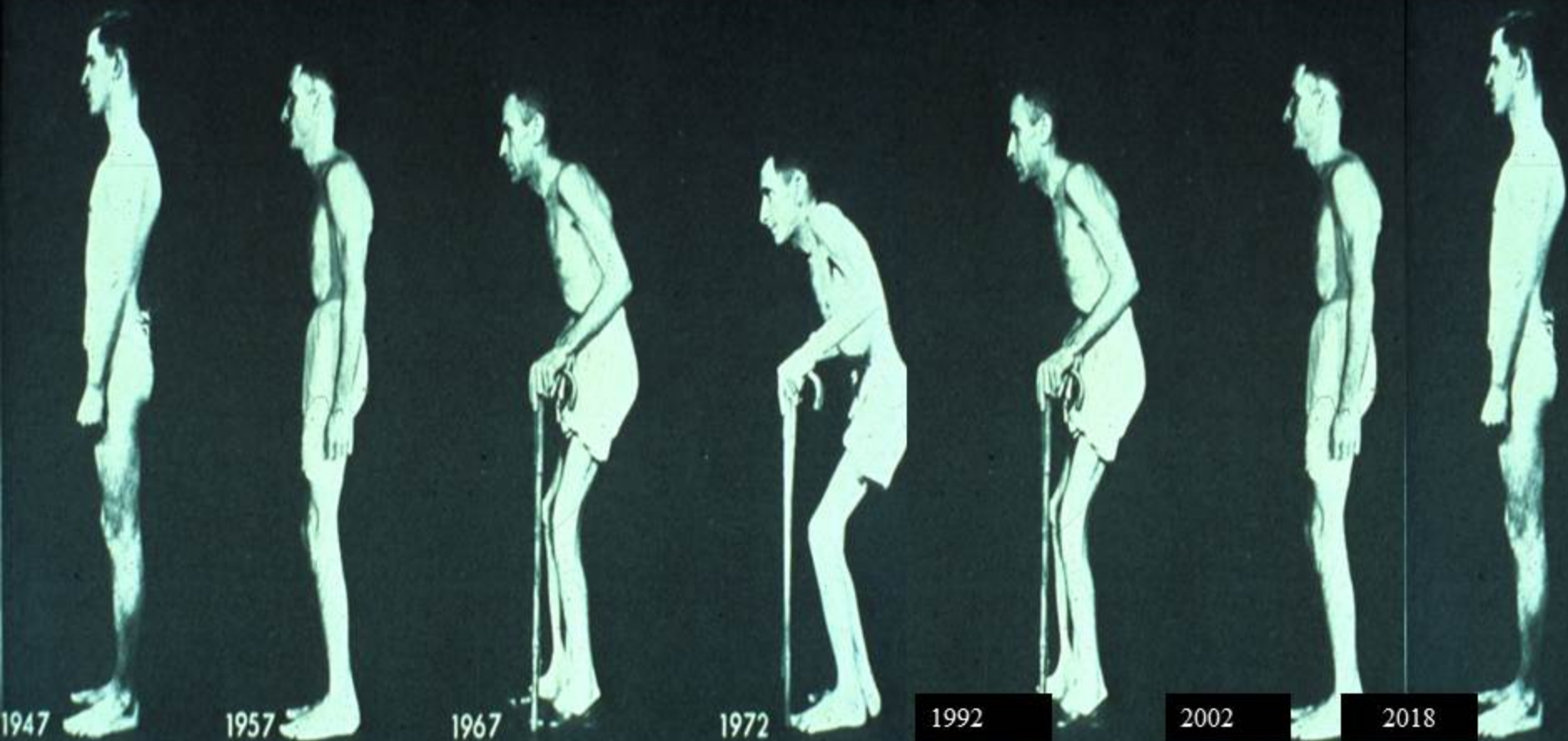
Az anti-TNF terápia jelentősége SPA-ban

A betegség progressziója

Intraartikuláris illetve lokális kortikoszteroid javasolt synovitis, enthesitis esetén

SPA a következő évtizedben?

SpA-Jövő

Köszönöm a figyelmet

Vladimir Kramnik - SpA
Sakk világbajnok 2000-7

Matt az SpA-nak

Köszönet

Mandl Péter, Niedermayer Dóra, Ruzicska Éva, Kurucz Réka , Áts Katalin, Hittner György